

آبونه شرائطی

داخل، خارجی، مریخیون
سنه لکی (۲۵۰)، آلتی آیلانی

(۱۳۰) غروشدر .

نسخه سی ۵ غروش ،

سنه لکی ۵۲ نسخه در

اداره خانه

باب عالی بناده سنده دائره مخصوصه

اخطارات

آبونه بدلیه پنددر

مسلكه موافق آثار مع المنونیه

قبول اولتور . درج ایدلین

بازیلر اعاده اولوغاز

کتابخانه

۱۳۳۸

دینی ، فلسفی ، علمی ، ادبی ، سیاسی هفتعلق مجموعه اسلامیه در

صاحب و مدیر مسئول

باش محرر

اشرف ادیب

محمد عاکف

راهه یهدی من یشاء الی صراط مستقیم

آبیمون اهدکم سیل الرشاد

عدد : ۴۵۲

۲۵ ربیع الاول ۱۳۳۸

پنجشنبه

۱۸ کاتون اول ۱۲۳۵

جلد ۱۸

اخطارات

ادرس تبدیلیه آبرجوه بی

غروبی کوندولیدر

مکتوبلرک امضالری واضح

واووناللی اولسی و آتونه سره

نومروسی منوی بوتسی

لازمدر

مالک اجنیه ایچوه آتونه اولالارک

آدرس لرینک فرانسیزجه ده یازلسی

رجا اولتور

باره کوندولیدکی زمانه نه ده اثر

اولدی و واضحاً بیکرلسی

رجا اولتور

اخلاقیات

بکن مبحث مابعدی

تفصیل:

فی الحقیقه دیگر مسلک‌ها نظراً بوسلک‌ها منفعت‌دین، خود-کامل‌شدن عاری بر علویت کوریه بیلیر. دی به لم که: خیر و شرک تمیز طبیعی، هر فردده و هی اوله رق موجوددر. فقط بو، مبدأ اخلاق اولسی ایچون کافی می‌در؟ .. هر حالده دکلدر. چونکه طلاقیه بو مسلک اولانجه شعشع سنی و یرمش اولان «روسو» بیله بو حاشه باطنیه نك، وجدانك، بر سائق الهی ولا یخطی اولدیفنی سوبلد کدن صکره «فقط بوره برک موجود اوله سی کافی دکلدر. بونی طانیه بیلنك وتعیب ایلک لازمدر. بو رهبر هر قلبه قارشی افاده حال ایتدیکی حالده اونی ایشیدنلر نیدن بوقدر آز بولنیورلر! چونکه بزه اولسان طبیعتله سوبلیور. حالبوکه بولسانی بزه هرشی اونوتدیریور، دیملکه بو مسلکک ضعیف نقطه سنی پک آئی کوسترمش در [۱].

الحاصل اخلاق منفعت و اخلاق احتیاسک دستورلری بلک زیاده متحول و متنوع اولدیفنی جهتله بولردن هیچ بری وظیفه یی تأسیسه وقانون اخلاقی یی ایضاحه کافی دکلدر.

اهمیه وظیفه:

مسالك اخلاقیه ایچنده الك مکمل وعلوی اولان مسلک، اخلاقک اساسی «وظیفه و خیر» ده بولان مسلک در. بومسلکی الك مکمل تفسیر ایدن، بونلک الك بیوک ممثل ده «قانت» در.

قانت کوره اخلاقک اساسی «وظیفه» در. وظیفه ایسه: «قانونه حرمة» قانونه اطاعت و انقیاد در. «قانت» ک تعمیرنجه انسانک، فعلی برقاعده عمومی اوله بیلجک صورتده حرکت ایتمی در. دیمک که اخلاقک اساسی، قانونه اولدیفنی ایچون، امره امر اولدیفنی ایچون انقیاد در.

بومسلک کوره بر فعل خیرلی اولدیفنی ایچون امر ایدیلش دکل، بلکه امر ایدیلدیکی ایچون خیرلی در. هیچ بر زمان: «بو خیرلیدر، بنابرین بواشی یا مالیم» دیمه ملی؛ فقط «بو بکا امر اولونمشدر، بنابرین خیرلیدر» دیمه ملی در. شو حالده امره امر اولدیفنی ایچون اطاعت «خیر» در؛ وظیفه در؛ قانون، صورتیه، یعنی صفت امریه سی اعتباریه واجب الایقادر. یوقسه ماده سیه یعنی بزی اجراسیه مکلف قیلدیفنی خیر ایله دکل: بناء علیه «وظیفه» قانون اخلاق، بر امریه قطعیه در؛ بلاقید و شرط براسردر. بزم اجرا ایلدیکنز عملک قاعده حکمتی؛ یا بکش اولدیفنیز بر ایشده تعقیب ایتدیکنز قاعده حکمتی؛ بالجله ذوی العقوله مخصوص برقاعده عمومی اوله رق اقامه ایده بیلیمه من امکانی در. اگر حرکتیز، بالجله ذوی العقوله مخصوص برقاعده عمومی

[۱] بالآخره بورایه عائد داها زیاده ایضاحات کوریه جکدر.

شی اوراده بولونماز. حاشا بوندن بر تقصیه می کلیر ظن ایدرسک؟ جناب حق سنک ایچون لازم اولان حقایق مقتضاسنه کوره تمامیه بیلدیرمش. آیات بینات ایچنده نهوجیز جوابلر وار. (یسئلونک عن الاهله قل هی مواقیف للناس) سکا هلاکدن صوره جقلر. اولره دی که: هر کس وقتنی بیلسون دییه. ایشته بوقدر.

— اما بن تعمیق ایده جکم.

ایت. او آیری مسئله. هر شیئی سکا بیلدیرمک الله ایچون بر ضرورت اولایدی بویلدیرلری سکا کوزلک جامی، طبقه هوانیه یی بر ساعت فانوسی کبی کوسترمزدی. بونلکه جناب حقه حاشا تقصی اثبات ایتش اولورسک؟. سنک مقامک مقام عبدیت. ایشته بوقدر کوره بیلورسک. کره قرده ده نه وار بیلدیرمه مش. اما سن بیلیمکه چالیشمق ایسته یورسک؟ وار چالیش اوباشقه مسئله!

الله ایسته سیدی قوای حسیه کی دها یوکسک یاباردی. ابعاد غیر متناهیه نك سکنه سنی سکا کوسترمزدی. ایشته موقعی اکلا. یرنده اوتور. جناب حقک کتاب آفاده ده بوقاعده سنی جاری. سندن صاقلادیفنی شی وار، سکا کوستردیکی شی وار.

— اما بن آکلا یورم.

آکلا. فقط تمامیه آکلام دیرسک اصابت ایتش اولمازسک. (ایحسب الانسان ان یتړک سدی) سن هیچ بر قید ایله مقید اوله، باشی بوش کز... یا غماوار. الله هپسنی میزان ایله یا بکش. بعض شیلری اوله کوسترمش. مثلاً کونش ارشدن بر میلیون ددرت یوزبیک کره فضل بویوک. حال بوکه سن اونی رمضان بیده سنی قدر کورورسک. حدود نظر سنک ایچون او. الله ایچون ایچون تقص می بو؟ هیچ ده دکل. اما سن عقلک ایله تعمیق ایدرده حسیکی تصحیح ایدرسک. ماورای محسوساتده نه وار آکلا رسک. او آیری مسئله. سن قلبکی تصفیه ایله. باق اوقت قراندن نه حقایق چیقاریرسک. ایشته حضرت مولانا نك مشویسی. محض حکمت. جهان ایچنده جهان کوسترمش. بوتون مندرجات آیات بیناندن، احادیث نبویه دن مقتبس. هپ او علوم لدنیه. امثال و عبرله طولو. سن نظر عامیانه ایله باقارسک. حروف و ظروفدن باشقه بر شی کورمزسک. صوکره عارف بالله نامتناهی حقایق چیقاریر...

— افندم، احتیاجه کافی دکل.

افندی، سن احتیاجکی بیلیمورسک. نه ایسته یه جکسی بیلیمورسک. الله بر جوق شیئی سنک مساعیکه معلق قیلش. اعتراضه قانعیه جوق اولورسک اعتراضک پایانی یوق. بوقفا ایله هیچ برشی اعتراضدن قور تولماز. ایش نقطه استقامتده. ادب محمدی نقطه سنده طوروب غشاوه غفلتی قادریمه ده. یوقسه هیچ بیلیمدیکی شیلره کنیدی علامه بی مدانی قیاس ایدرک آتوب طوتمق، جهلدن باشقه بر شی دکلدر.

دائماً بویله جرأتلردن توفی ایتک لازمدر. «ربنا آتنا فی الدنیا حسنة و فی الآخرة حسنة و قنا عذاب النار».

انتقاد:

« قانت ، ك شو مسلک ، اولجده سويله ديكنز كي ، صاف وعلوی برمسلك اخلاقي در . بونك ايجون دركه ، بز بومسلكني اك سالم نظريات فلسفيه نك قبول ايله ديكي برمسلك اولق اوزره كوسترمن ومقايسه مزي ده دائما بو مسلكه كوره يابه جغمزي سويله مش ايدك . في الحقيقه بويله در . هر دورلو حسلدن مجرد اوله رق امراء صرف امر اولديني ايجون انقياد ايتك قدر علوی بر اخلاق تصور ايديله من .

مشروط در . وظيفه برقيمت مطلقه يي حائر اولديني جهته باشقه برشي ايجون واسطه اولمايوب غايي يته كنديسدن عبارت بولنان برشي در . شمدی قانت كوره ، يگانه قيمت مطلقه يي حائر اولان ، بنابرین برجه غایت اواسی لازم كلن برشي وارسه اوده : « اراده مختاره و متقلبه ، حسن اراده » دو . تعبير ديكره انسان ، على العموم هر عقل صاحبي مخلوق ، بالذات برغايه اوله رق موجود در . شخص انسانی ويا براساه ويا صاحب عقل اولق سجييه برقيمت مطلقه يي حائر در . شخص انسانی ، فلان ويا فلان اراده نك استعمال كيفی ايجون برواسطه دكل ، بلکه كرك كنديسنه ، كرك ديكرلرینه حائد اولان اعمال كاهه سنده دائما برغايه كي تلق ايديليدر . شرف ووقار انسانينك نامتناهی برقيمتی اولديني جهته كرك كنديسنه ، كرك باشقه لرنده اولسون بوكا رعایت ايتك بروطفه مطلقه در .

قانت كوره مختار و متقل اولان اراده برقيمت مطلقه يي حائر بولونديني جهته قانون اخلاق موضوعی ده بو اولبور . « مختار متقل اولق آرزو ايتك لیسك » ايشته قانون اخلاق .

قانت اراده مختاره نك وصف ميز مطلقدن اوله دستور آني بي استنباط ايدبور : « بوجه ايله حرکت ايتك لیسك : انسانيته كرك كندی شخصكده ، كرك ديكرلرینه شخصكده دائما برغايه كي معامله ايتك اوله سين ، و هیچ بر زمان انسانی بروسيه كي قوللا نمش اولمايه سين . »

ديكر السالردن ، شبه يوق ، بزم كي بر اراده مختاره و متقله يي حائر درلر . شو حاله اولرلده بزم ايجون برواسطه دكل ، برغایت اوللری اقتضا ايدر . « قابليت اخلاقه » نك حصوله چاليشديني مفكوره آني تشكيل ايدنلر هر فردی ديكری ايجون بر غایت اولان بر ارادات مختاره و متقله معقيردر . اراده لر بوسورته يكدیكره غایت نظریه باقهرق تماميله مختار ، تماميله متحد بر مديني وجوده كتيره جكلدر .

اراده نك ديكر اراده لر ايجون بالذات برغايه اولماسدن قانت ، وظيفه نك ايكنجي بر دستورني استنباط ايدبور : « بوجه ايله اجرای عمل ايتك اداره ك كنديني ، قواعد اعماليله قوانين عموميه وضع وتلقين ايدر كي تلق ايتسون . » قانت كوره ، اراده مختاره قواعد اعماليله « قابليت اخلاقه » نك حصوله چاليشديني مفكوره يه موافق ، يا خود مخالف اولديني آكلایه بيلمسی ايجون بر جاره وارد : « فعلك كاهه ارادات مختاره و متقله ايجون بر قانون عمومی صورتده اقامه ايديلوب ايديله ميچكنه نظر . » اكر اقامه ايديله بيلمسه موافق ، ايديله مرسه دكل . عجبا ، باشقه بری طرفدن امانت صورتيله توديع ايديلش اولان شيلره مودوع اليك تصرفی ارادات مختاره و متقله نك كاهه سي ايجون قانون صورتده وضع ايديله بيلمی ؟ . طبعی ايديله من . چونكه بويله بر قانون بر طرفدن اماناتك امكان تاسيسي ادما اينديكي حاله ديكر طرفدن آني غير ممكن قيله جق ، هیچ بر كيمسه ديكر بر كيمسه يه امانت توديع ايتيه جكلدر . اويله ايسه « حيله » قاعده اوله رق وضع ايديله من . بو قاعده ديكر كيمسه لرك كنديسي تقليد ايشه يچكاري ايديله خودكلم بر كيمسه طرفدن كندی منفعتيه اوله رق تجویز ايديلن بر معامله استثنائية در . ايشته حفسزلق بوهلامته بيلنير ، بناء عليه افسالز دوعرو اولق ايجون اشخاص مختاره مدينه سنده قابل تطبيق اولان بر قانونك عموميت وشمول كلسی حائر اولميدر . قانت ، بوندن وظيفه نك دستور آتيده كي اوچنچي تفسيرني چيقار بور : « او صورتله حرکت

اوله بيله جك بر طرزده ايسه ، قانون اخلاقي يه موافق بر صورتده حرکت ايدبورز ديكلدر .

قانت بونی شو صورتله افاده ايدبور : « بر وجه ايله حرکت ايتك لیسك كه سنك قاعده مملك هر كس ايجون بر قاعده عموميه اولسون . » خلاصه : قانت كوره « وظيفه و قانون اخلاقي » قانونه هر دورلو سائق منفعت واحساس دن مجرد اوله رق ، يالكز صفت قانونيه سي ، صفت آمرانه سي اعتباريله اطاعت و اقتیاد ايتك ، فعلی بر قانون عمومی اوله بيله جك صورتده اجرای عمل ايله مك در . [۴]

[۴] قانت مسلك اخلاقيسي حقه در بر آرز ايضاحات ويرمك لازم در :

قانت ، اخلاق وظيفه ميدانه بنا ايدبوردي . لكن بر (ارادت ، بر قدرت فاعله بشريه ، اختيار) قبول ايديلدكجه (وظيفه) نك قيمتي دكل ، معنای بيله اوله مازدي . بونك ايجون دركه قانت ، اختيار مبدئي ده قبول ايدبوردي . فقط وظيفه يه اعتقاد ، قانونه اعتقادی مستلزم دكلی در ؟ . كيني اوله رق ياپلان برایش وظيفه سايليري ؟ . شوخاله قانون ايله مكلف وموظف اوله انسان ، ناصل سرید و مختار اوله بيلير ؟ . كوروليوركه : انسانی وظيفه يه منقاد وعینی زمانده مختار عد ايتكده بر تناقض صريح وار .

ايشته قانت بوكا بر چاره اولق اوزره قانون اخلاقيه مشتيات و تاتيرات محيطيه وشروط خارجيه دن آزاده اولسي لزومي ونفس الامرده بويله اولديني ادما ايدبوردي .

قانت ديوركه : وظيفه اعتقادی اوزرينه مؤسس بر قانون اخلاق وار ، اجراءات بشريه قانونسز دكل در . فقط بر قانون ، قوانين طبيعيه كي دكل در . چونكه قوانين طبيعيه عالم خارجدين بالتجربه تلق ايتديكنز حاله قانون اخلاقي عقلی عملی كندنده بولوب كشف ايدر و كنديسي هر تورلو حرکات واجرا آتنده اونككه مكلف طوتار وموظف بيلير . شو حاله عقل هملي عينا ارادت ديكلدر - كندی قانونی بالذات وضع ايدبور ، واون خارجه دكل ، كندی فطرتنده كشف ايدبور ، مكره اوکا تماميله اطاعت ايتك صورتيله وظيفه سي حسن ايفا ايتش اولبور . ايشته مختاريت اراده ، وجدان اخلاقيك مختاريت بوراده در . في الحقيقه بر قانونه اتباع ايدبور ، فقط اونك واضی ومنشای يته كنديسي در . بناء عليه انسانك بر قانون ايله مكلف وموظف اولسي مختار اولماسنی استلزام ايتز .

قانت ارادت ، شروط ومحيط خارجي ايله مشتيات نفسانيه قارشى آزاده ايسه هرايستديكنی كيني اوله رق اجرا ايدر بر قدرتده دكل در . بلکه كندی قانونيه مقيددر .

قانت كوره عقلك ايكي تورلو امری وارده . بواصلرك بمضلری مشروط ، بمضلری غير مشروطدر ؛ بر امریه قطعيه در ، بلا قيد وشروط بر امردر . ايشته قانون اخلاق بواصلره قطعيه وغير مشروطدر . مثلا : « اكر محبت ايتسر ايسه كه اعتقادن آبره ، برهيزكار اول » امری بر امریه شرطيه در . اوله برغايه يي تضمن ، بعد فلان واسطه نك اوغايه ايجون لازم اولديني بيلديريور . بوبرا مشروطدر . بن ايشته ديكم زمان غايتدن فراغتله (آكا ايسال ايله جك اولان) واسطه دن ده آزاده قاله بيليرم . بوراده آنجق بر امر شرطی واردز . ايشته منفعتدن استنباط ايديلش ومنفعت مستند بولونش اولان اصلرك هبسی بويله در . انسان مشروطله فارغ اولونجه شرط توسل دن ده وارسته قالير . بو يوله اصلرك هیچ بریسی مطلق دكلدر . برقيمت مطلقه يي حائر دكلدر . هیچ بری حقیق بر اخلاق اوزرينه تاسيس ايديله مش در . حال بوكه وظيفه بويله دكلدر . « وظيفه » كله سي غایت ايشته نيرسه واسطه يي ايشته مك لزومي كوسترمن- بلکه بالذات غایتك آرزو ايدلسی حقه كي لزوم مطلق كوسترر . مثلا : سنی كندی حريتكه ، باشقه لرینك وقار وحیثيته رحاب مجبورسك . بورعايت يالكز سنك فلان ويا فلان شيئي آرزو ايتديككدن ، منبت اولمايوب حريتكه ، حیثيت انسانيه نك نفس الامرده غایت قبيل اولسندن دولای مطلق وغير

چونکه بر قانونك ، مؤداسنی بر سبیله محق کوسترمکسزین ، امر ایله منی هیچ بر صورتله ا کلاسیلا ماز . سن بویله یابه جقسك دینلدیکی زمان عجبا بو « یابه جقسك » ك آرقه سنده حقیقه هیچ بر علت ویا سبب یوقی در ؟ اکر بویله ایسه بو قانون ، استبداد دستورینك عینی اولمازی ؟ . شبهه سز بر روسیالی اونباشی ده بو صورتله امر ایدز و آندیسنه دائما اطاعت ایتدیرر . فقط بو اخلاقی بر اطاعت اولمقدن زیاده ، بر انضباط و تربیه مسئله سی در . مادام که اخلاقی بر مخلوقز ، اوحالده قانونه اطاعتمز ، منفعلانه بر مطاوعت دکل ، معقولانه بر موافقت اولمی دکل می در ؟ ...

۳ . — قانت ، قانون اخلاقی بر امریه قطعیه در ؛ بلاقید و شرط بر امر در . « حسن نیت » ، یعنی هیچ بر منفعت و احتیاس سائقی اولمقسزین قانونه انقیاد بر غایه در ؛ اخلاقی ، قیمت اخلاقیه بو غایه دن عبارتدر ؛ دیدیکی حالده اخلاقی اولان بر انسانك یالان سویله میه جگنی اثبات ایچون عادتا بر منفعت پرست کی منفعت اجتماعیه دن استعانه ایدیور .

فی الحقیقه ، قانته کوره بن اویله بر صورتله اجرای عمل ایتلی می که بنم بو عملده تعقیب ایتدیکم قاعده حکمت ، بر قانون عمومی اولسون . مثلا : بن یالان یره وعدده بولونما می می ؛ واقعا بو یولده یالان وعدده بولونمی فلان ویا فلان خصوصده بکافانفع اوله یایلر ؛ فقط بو « وعدی طومغه قرار ویرمکسزین وعد ایتک ویا لان سویله مک » قاعده سی بن تعمیم ایدجک اولور ایسه م حیات اجتماعی ایچون وجودی ضروری اولان اعتماد متقابل نه اولور ؟ ... طبیعی هر ج مر ج اولور ! بونك ایچون دز که : بالان سویله مک بر قاعده عمومی اوله رق تعمیم ایدیله مز . بناء علیه بر یالانچی نك حرکتی هر کس ایچون بر قانون عمومی اولما یه جغندن ازخارج وظیفه حرکت ایتش و اخلاقسزانی ارتکاب ایله مش اولور .

کوریلدیور که : قانتك امریه قطعیه سی حقیقته بر امریه شرطیه در . امره انقیادی ضروری قیلان بالذات اوامر خرمت دکل ، بلکه منفعت اجتماعیه در . « یالان سویله میه جکسك » امر قطعی سنی ویرنه منفعت اجتماعیه در . بو امر قطعیك مطاعیتی صورت مطلقه ده اولمایوب : « چونکه یالان سویله مک قاعده سی تعمیم ایدجک اولور سه حیات اجتماعی ایچون وجودی ضروری اولان اعتماد متقابل خللدار اولور ، طرزنده کی قید و شرط ایله در . بنسارین منفعت اجتماعیه نك خللدار اولمایه جنی یرلده « یالان سویله مک » سرقت ویا زنا ایتنه نك » ده اخلاقه مغایر اولما سنی اقتضا ایدر .

۴ . — بزده تسلیم ایدر که : « قانونه حرمة قانونه اطاعت ، یعنی وظیفه یی وظیفه اولدیغی ایچون ایضا ایتک » ، یک علوی بر مرتبه اخلاقیه در . فقط ایشاک بو درجه سنی انسانلردن دکل ، مخلوقات ذوی العقولدن عبارت اولان مجرد اتدن ، ویا خود اونلر مرتبه سنه ارتقا ایتک شرفی احراز ایتش بولان ذوات ممتازدن بکلمك ده موافق

بونکه یرابر بو مسلکك ده ناتمام اولدیغی کورمه مک قابل دکل در . بر جوق نقطه لردن بومسلکك ده ناتمام اولدیغی کوریلدیور .

۱ . — بر کره قانت ، اخلاقی هر نوع خیر و کمال ملاحظه سندن خارج اوله رق یالکسز قانون مفهومی اوزرینه تأسیس ایتدیکندن طولای تحظه ایدیور . بو خصوصده بعضاً یک غریب وضعیتلر قارشیدسند قالدیغی ایلری سوریلدیور . حقیقه هر نوع سائقی افنا ایدرک صرف قانون مفهومی اوزرینه مؤسس اولان بر اخلاق یک غریب بر شی در . بویله بر اخلاقده بر انسانك دیکر لرینه یاردیم ایتسه سی ، دوستلری سومه سی ، فلاکتزده لره معاونت ایله منی هیچ بر سائقی ، هیچ بر احتیاس اخلاقی ایله دکل ، بلکه یالکسز امره ، قانون مفهومه انقیاددن عبارت در . شو حالده بونده بر لذت ، بر فضیلت آراماق ایجاب ایدر . محتاج معاونت اولانلر بر میلان شفقت و حسن مرحمتله یاییلان معاونتلر ارتق فضیلت ضایع میایه جق . ناضل که شاعر شهر شیللر یازدیغی بر هجویه ده بو مبالغاتی شو صورتله تصویر ایتش در : « دوستلریه مع الممنونیه خدمت ایدیورم ؛ فقط حیف ! بو خدمتی بر میلانه تبعاً ایدیورم و بویله جه فضیلتی اولمیدمندن طولای مضطرب اولیورم . » ده صو کره شیللر نتیجه اوله رق شو حکمی ویرور : « سنک یابه جق بر شینك وار ، اوده بو میلانی بو غمایه چالیشمالیسك ؛ و بو حالده وظیفه نك سکا امر ایتدیکی شئی نفرتله یامالیسك . » قانت لا شو فکرینه کوره فضیلت محضه اطلاق اولتان ، یعنی ایچنده کندینه راجع هیچ بر شی بولونمایان بر عملك ارض اوزرنده ایشلمه مش اولدیغی قبول ایتک ایجاب ایدم جکدر . چونکه هر هانکی بر عمل مطلقا بر میلان وسائقت نتیجه سی در .

۲ . — « قانت » دیور که : قانون امری اولدیغدن طولای واجب الاتباع در . یعنی قانونك واجب الایضا اولمی ماده سیله در ؛ صرف امر ایتسندن در . یوقسه بزه وجوده کتیرمه سنی تنیه ایله دیکی انموزج کال دن طولای دکل در . وظیفه یاییلان بر عمل ، قیمت اخلاقیه سنی تخصیص اولوندیغی هدفدن استحصال ایتز ؛ بلکه بو عملی تعیین وایجاب ایدن قاعده اخلاقیه دن استخراج ایدر . مثلا بو فکره کوره ، « نمازی قلیگز ؛ زکاتی ویریکز » امرلری صرف امر اولدیغی ایچون واجب الایفا درلر ؛ یوقسه وجوده کتیره جکری انموزج کال نامنه دکل . . اکر بو عمللر بر کمال ملاحظه سی ایله یاییلیرسه اونلرده بر قیمت اخلاقیه اولماز .

ایشته بز قانتك شو افاده سنك ده نقصان اولدیغی کوریلور .

ایت که فعلك علت ووجه سی بر قانون کلی صورتده وضع و تأسیس ایدیله بیلسون ؛ قاعده عملك هر کس ایچون بر قاعده عمومی اولسون .

والحاصل کوریلدیور که : قانتك اخلاقی شو : « سن هم کندی مختاریتکه ، هم مختاریت غیره رعایتکار اول » دستورینه منتهی اولور . زیرا حقیقی بر قیمتی جائز اولان ، غایتی ذاتنده مندرج بولان آنجق مختاریتدر (دیکر شیلر واسطه دن باشقه برائی دکل در . تعبیر دیکرله شخص انسانی کرک کندی نفسزده ، کرک بشقه لرنده حرمت مطلقه موضوعی اوللیدر ...) (استاد حکیم فرید کاکه تاریخ فلسفه سندن مقتبس)

اوله جغنی قناعتی بسلامکده اولدینغیزی سویله مکدن ده کندیمیزی الاما به جغز [۱]. چونکه بز ایغای وظیفه ایدم جک موجود نامنه ، انسانه مشابه اوله رق تصویر ایدیلن برخیالی نظر اعتباره آلمازده ، بلکه بوتون مناسیله انسانی ؛ یعنی بوتون روحیه اجرای فعل ایدر و دوشونور بر حالده ؛ نظر اعتباره آله جق اولورسوق حقیقت اوله رق تسلیمه مجبور اولورزکه : بر قانون مجرد آلتند دایما قانونک علت وجودی و بزه یکنه عملی تکلیف ایدن خیر و کالی آدامق لازم در . هیچ بر منفعت دوشونمکسزین ، بدن بره قانتک دیدیکی مرتبه به یوکسه بیلیمک ، وظیفه ایچون ایغای وظیفه دستوری تعقیب ایدم بیلیمک ، انسانلر ایچون غیر قابل در . انسانلری قانونه انقیاده سوق ایدم جک اولان سائق ، اولاً بر منفعت عاجله و یا آجله در . دیگر مرتبه به انسانلر بورادن یوکسه بیلیرلر . بو مرتبه ، مراتب فضیلتک منتهای در . بورایه واصل اوله بیلیمک ایچون دیگر مراتبی قطع ایتک لازم در .

شو حالده قانون اولاً ، صفت امریه سیله دکل ، ماده سی اعتباریله مطاع اولوق ایجاب ایدر . بناء علیه قانتک مسلك اخلاقیسی ده - یوکسک و صاف بر نظریه اولقله برابر - ناتمام در .

آفتاب کیلی
احمد صمدی

شرق و غرب

روم جماعتی قیزلرینک وقایه ناموس و اخلاقی ایچون روم بطریق خاصانک بر متره بولید ریاستی آلتند بر قومیسسیون تشکیله قرار ویردیکنی غنیه لرده او قودم .

غنیه لرده بوقره بی او قونجه خاطر مه کلدی : عن اصل مناسرتلی اولوب بالا خره سلانیکده توطن ایتش ، یاشلی یاشلی ، آغیر طورلی ، طوفری اوز و سوزلی بر روم تاجر یله لوزانده بعضاً بر برمه تصادف ایدر واسکی بروطنداش کی کوریشور ایدک . فلکک کرم و سردینی کورمش ، کوچوک یاشندم ایشه باشلایه رق ثروت و رفاه کسب ایتش و فقط اسکی تربیه و کور کوی غائب ایتمه مش اولان بو ذات ایله مکله دن مستفید اولوردم . بکاسکیدن بری کوردیکی وقایه نقل ایدر . و خدایه قسم ایدرم که تورک اداره سنی یانه یاقیله یاد ایدر ایدی : « بز قادین ناموسنک نه دیمک اولدینغی شمدی آکلایوروز . قادینلریمز ، قیزلریمز ناموس و عفتلریله یاشارلر ، هیچ بر طرفدن بر تعرض کورمز لر ایدی .

[۱] قانتک بو « صوریه » سی شبهه سز ، صورت مطلقه ده قطعی بر مسلك تعلیلی تشکیل ایدر ایسه ده غایه خیال اولان بو اخلاق حقیقتک انسانه قابل تطبیق اولدینغی ناصل اثبات ایتدی ؟ . مجرددن مشخصه ناصل کیمه لی ؟ . و بو اخلاق ریاضی تجربیه نک بزه بیلدیردیکسی انسانه ناصل تطبیق ایله لی ؟ . ساده جه ممکن اولان بر حریتدن ، صرف صوری اولان بر مکلفیتدن ، حیاتک جریاندن تولد ایدن وظایفه ناصل انتقال ایله لی ؟ ...

آه او تورک نفری نه بی انسان ایدی . بر قادینه یوزلرینی چویروبده باقازلر ایدی . « دییه قاج کره بکا درد درونی اظهار ایتش ایدی . روم اولسون ، ارمی اولسون و سایر جماعات افرادندن بولنسون ، شرق خرسیتیانلرینک ، شرقه مخصوص و منحصر بر تربیه جدیه لری واردی . آنلرده تورکر کی اخلاقی بر حیات کچیریرلر ایدی . بو ، صرف تورک شرقه مخصوص بر کیفیتدر . آورپاده طولاشه طولاشه ، مشاهدات ایله مسموعاتی مزج ایدم ایدم مطلع اولدینمز حقایق اجتماعیه ایله شرقک او کچمش ، او یالکیز خاطره سی قالمش حیاتی آره سنده کی فرق بز مسلمان و خرسیتیانلره یک بیوک بر درس عبرت اوله جقدر . روم بطریق خاصانه نه قدر قومیسسیونلر تشکیل ایدر ایسه ایتسون آرتق تیلر ایتکه باشلایان حیات حاضره اجتماعیه نک صفحاتی دیکشدریمک امکان خارجنده کیدر . زیرا کورسیورزکه بوکا آوروپانک غرب و مرکزنده بر چاره بولونه مایور . حیاتک اکتساب ایتدیکسی شکل ، تأثیراتی بتون قوتلره قارشلی اظهار و تأکیددن کیری طوریه جقدر . اسویجره ده ده بونک ایچون نلر یاپیلور ، قادین ، ارکک ، کلیسا ، جمعیات خصوصیه بو کرداب فلاکتک ایچندن قورتلوق ایسته یورلر اما مقتدر اوله مایورلر .

حیاتک شکلی ، قادینکده ارکک کی کندی مصارفی کندی چیقاره بیلیمک ایچون هر مسلكه باش اورمی و بتون بو مزاجم ایله قازانیلان مصرفک یه احتیاجه یشمه سی عفت و ناموس امرنده یک زیاده مؤثر اولویور .

شرقه اسکیدن قادین ، اویله بارقیله ، چولوغیله جوجوغیله مشغول اولوردی . سوقاغه یک آز چیقاردی . سوسه ، سفاهته او قدر لزوم کورمز ایدی . مودا نلدر بیلیمزدی . تیاتروسی یوقدی . قونسری یوقدی . دانس ورقص سالونلری یوقدی . قار برلشملری یوقدی . بوکون ایسه قادینک هریره کیروب چیقیمی ، هر ذوقدن بالطبع حصه دار اولوق ایسته میسی آتی سفاهته ، اختیار مصارفه مجبور ایله مشدر . کوزل کینه جک ، کوزل شایقه قویه جق ، آیاقلرینه ایجه ایپکلی چورابلر ، اوزون اوکجه لی اسقارینلر طاقه جق ، سوقاق ایچون ، جمیتلر ایچون ، کیجه اکلنجه لری ایچون سرتاپا آیری و صوک مودا اثوابلر کیه جک ، هر زمان و مکانده ایکی درهم بر چکرک کورینه جک ! بویله یاممادی می ، یاپه مادی می ، نه ارککلردن ، نه هم جنسنندن آرتق آکا التفات یوقدر . اعتباردن ساقط اولور ، زوالی به سلام ویرن بیله بولونماز . حب نفسی یوقدر تجاوززه معروض اولان قادین نه یاپار ، یاپار منابع وارداتک کیفیت و ماهیتی دوشونه میهرک هر فداکارلقه وقف ایدر .

بویله ایجه لکلره دوشن قادین ، او ایجه لکدن آکلایان قوجه سی استحقاق ایدر . آنک حضور یله معذب اولور . کندیسینی او حیات ایچنده یاشاندیره میه جق ، سفاهته پاره یشدیره میه جک اولان قوجه سی ده جوجوقلرینی ده بر اقیر ، قاجار کیدر . بویله نه فحیمه لر کوردک .